

Homeopati och vetenskapen

Forskning

I debatter framhålls ofta att det saknas forskningsdokumentation om homeopatins effekt. Påståendet överensstämmer inte med fakta, eftersom det existerar ett stort antal forskningsrapporter och även meta-analyser som i hög grad visar en signifikant positiv effekt vid behandling med homeopatiska läkemedel.

Förklaringsmodell

Homeopatin saknar dock en förklaringsmodell som visar hur de homeopatiska läkemedlen fungerar. Orsaken bottnar i att vetenskapen ännu inte har fått fram mätinstrument som kan påvisa en aktivitet efter potentiering av ett ämne. Men det börjar nu komma forskning som pekar mot en trolig förklaringsmodell eftersom nobelpristagaren Luc Montagnier har funnit mätbara effekter i förtunnade lösningar genom sin forskning på virus.

För mer information se:

http://www.huffingtonpost.com/dana-ullman/luc-montagnier-homeopathy-taken-seriously_b_814619.html

Homeopatiska läkemedel bearbetas enligt en noggrant fastställd procedur s.k. potentiering, vilket innebär en gradvis förtunning som kombineras med mekaniska skakningar.

Huvudparten av medicinerna som används ligger över den molekylära gränsen (Avogadros tal). En förståelse för att de fortfarande kan skapa effekter är mycket svår att nå via tanke och intellekt. Istället krävs kliniska erfarenheter eller egna upplevelser för att konstatera att preparaten fortfarande framkallar en effekt.

De homeopatiska medicinerna är dock en större paradox än så, eftersom en ökad bearbetning enligt givna riktlinjer (dvs. i materiella termer en ökad förtunning) medför en bättre effekt på känslomässiga och mentala problem, samt vid allvarliga akuta sjukdomar. Detta faktum är enkelt att konstatera via klinisk erfarenhet, men i princip omöjlig att förstå via intellektet som istället fastnar i tankebanan om kravet på materia. Huvudproblemet är att det saknas vetenskaplig kunskap på området.

Det är lätt att förkasta allt som går utanför den materiella världen, men acceptera först det faktum att dagens vetenskap har god kännedom om de 4 procent av universum som består av materia. Men enligt Adam Reiss, nobelpristagare i fysik 2011, saknas fortfarande helt kunskap om de resterande 96 procenten.

Universum består till största delen av vad som kallas för mörk energi (70 %) och mörk materia (26 %), men ingen kan idag förklara vad det är. Så ödmjukhet inför processer som inte kan förklaras idag är på sin plats.

"Det vackraste vi kan uppleva är det oförklarliga. Det är sann vetenskap."

Albert Einstein

Forskning kan delas in i tre olika områden:

- grundforskning
 - klinisk forskning
 - praktik forskning
- Utförd grundforskning visar en påvisbar effekt av potentierade ämnen på levande organismer. Bland andra har det publicerats två forskningsrapporter 2003 och 2004, som visar att histamin förtunnat till D-38 har biologisk effekt.^{1 2} Som beskrivits ovan pekar även Luc Montagniers studier på att effekter kvarstår efter förtunnningar.
- Det finns en stor mängd forskningsrapporter inom klinisk forskning som tillsammans visar en tydlig dokumentation för att homeopatisk behandling och potentierade läkemedel har en klinisk effekt. Försöken är utförda på många olika områden bl.a. hösnuva, fibromyalgi, öroninflammationer hos barn, migrän, hudproblem, vrickningar, reumatism, postoperativt tarmvred, hosta, underhudsblödningar och kramper.
- För att underlätta det för intresserade har journalisten Margot Granvik och jag gått igenom ett antal enskilda forskningsstudier. Vi har skrivit artiklar om studierna och samlat dem på www.vetenskapenomhomeopati.se Där kan du läsa mer om homeopatiska studier för såväl psykiska som fysiska problem.

Det är vidare utfört ett antal meta-analyser, där ett stort antal studier blir bedömda och granskade tillsammans för att se vad det gemensamma utfallet blir:

- 1) 1991 utförde J. Kleijnen et al. en bedömning av 105 kliniska forskningsförsök med homeopati. Av studierna som uppfyllde standardkriterierna för medicinsk forskning visade 81 positiva resultat av den homeopatiska behandlingen, medan 24 studier inte visade några tydliga effekter. Kleijnen et als försiktiga slutsats var att ”bevisen var positiva, men inte tillräckliga”. Rekommendation är mer forskning.³
- 2) 1997 publicerade Linde et al. (Munich universitet) en studie av 89 kliniska försök, som var antingen dubbel blinda eller randomiserade med en placebo kontroll under titeln ”Are the clinical effects of homeopathy placebo effect?” Författarnas försiktiga slutsats var att ”resultatet av denna metaanalys är inte förenlig med hypotesen att de kliniska resultaten av homeopati är fullständigt beroende av placebo”. En genomgång av forskningsrapporterna visar att en hög procent av försöken gav ett klart positivt utfall, medan ytterligare en lägre andel visade ett svagare men fortfarande positivt utfall. Enbart 10 av försöken pekade mot att effekten var liktydig med placebo. Dock kunde inget enskilt kliniskt område verifieras. Rekommendationen är mer forskning.⁴

¹ Belon P, Cumps J, Ennis M, Mannaioni PF, Robertfroid M, Sainte-Laudy J, Wiegant FA. Histamin dilution modulate basophil activation. *Inflamm. Res.* 2004 apr; 53 (5) 181 – 8.

² Lorenz I, Schneider EM, Stolz P, Brack A, Strube J. Sensitive flow cytometric method to test basophil activation influenced by homeopathic histamin dilutions. *Forsch. Komplementarmed. Klass Naturheilkd.* 2003 dec. 10 (6) 316 - 24

³ Kleijnen J, Knipschild P, Ter Riet G. Clinical trials of homeopathy. *British Medical Journal* 1991; 302 (Feb 9):316 – 323.

⁴ Linde K, Clausius N, Ramirez G, Melchart D, et al. Are the clinical effects of homeopathy placebo effects – A meta-analysis of placebo-controlled trials. *The Lancet* 1997; 350 (Sep 20): 834 – 843.

- 3) 1998 publicerade professor P. Bellavite vid universitetet i Verona en studie där han hade undersökt både tillgängliga kliniska forskningsstudier och forskningsstudier inom grundforskning. Enbart studier av hög standard ingick. Hans slutsats angående de kliniska studierna var att ”den allmänna uppfattningen att vetenskapliga bevis för klinisk effekt av homeopati saknas måste därför vederläggas”.⁵
- 4) Cucherat et al. publicerade 2000 en meta-analys. Studien ingick i en rapport framtagen av EU-kommissionen. Av totalt 150 studier uppfyllde 118 kvalitetskraven för att ingå. Men genom att höja kravnivån på studiernas kvalitet över vad som vanligtvis krävs inom medicinsk forskning fortsatte Cucherat et al sin gallring tills enbart 16 studier kvarstod. En av studierna innehöll två grupper som jämfördes med placebo, vilket medförde sammanlagt 17 stycken jämförelser. Cucherat et al skriver i sin artikel ”Elva av de 17 jämförelserna (65 %) visade statistiskt signifikanta resultat till fördel för den homeopatiska behandlingen. En icke-signifikant trend som pekar på en placebo effekt var observerad vid tre av jämförelserna.” Forskningsgruppens skriver vidare ”Med andra ord hade fler studier ett positivt resultat än vad som kunde förväntas av enbart slumpen”. Ändå tonade Cucherat et al ner resultatet och baserade sina slutsatser på den av sju olika matematiska modeller som visade sämst effekt för homeopatin.⁶
- 5) Shang et al publicerade ytterligare en meta-analys 2005, som säger sig jämföra homeopatisk behandling med konventionell medicinsk behandling. Shang et als studie har kritiserats skarpt för att inte vara vetenskapligt korrekt utförd. Genom att ta bort hela 102 av 110 studier och sedan jämföra med 6 konventionella studier, utan att redovisa urvalsmetoder för någon av grupperna, hävdade Shang att studien visar en för homeopatisk behandling negativ effekt vid jämförelsen med konventionella läkemedel. Forskningsgruppen bryter därmed i sin arbetsmetod mot etablerad vetenskaplig praxis för hur en studie ska genomföras och presenteras. Resultatet är därmed inte trovärdigt. Mot bakgrund av Shang et als tvivelaktiga vetenskapliga förfarande är det märkligt att Socialstyrelsen baserar sin inställning till homeopati enbart på Shang et als meta-analys. En myndighet som har till uppgift att kontrollera effekten av medicinska behandlingar har naturligtvis kunnig expertis, som kan värdera skillnaden mellan en bra och en dålig studie. Frågan är varför Socialstyrelsen i det här fallet väljer att inte göra en seriös och objektiv värdering?

Notera också att i en meta-analys klumpas de olika behandlingsmodellerna som förekommer inom homeopati (se Vad är homeopati?) ihop och studeras tillsammans som en enhet.

Du kan läsa mer utförligt om meta-analyserna på:

www.vetenskapenomhomeopati.se

eller på forskningschefen och läkaren Robert Hahns blogg:

<http://roberthahn.nu/2011/08/04/meta-analyserna-av-homeopati-i/>

<http://roberthahn.nu/2011/08/04/meta-analyserna-av-homeopati-ii/>

⁵ Bellavite P, Research in homeopathy: data, problems and prospects. Ann. 1 st. Super Sanita, 1990, 26 (2): 179 - 87

⁶ <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/10853874>

Men samtidigt måste påpekas att homeopati bör användas enligt en holistisk modell där behandlingen inriktas på hela personen dvs. både tankar, känslor och kropp, vilket sällan är fallet i forskningsstudier. En genomgång av meta-analyserna visar tydligt att forskarna hela tiden tänker i samma banor som gäller för konventionell medicin. De vill finna specifika homeopatiska läkemedel som botar diagnostiserade fysiskt problem - en medicin till en åkomma. Förståelsen för hur en holistisk behandling fungerar saknas fortfarande fullständigt inom forskningsvärlden.

Det är svårt att använda samma kvantitativa forskningsmodell som inom konventionell medicin vid en holistisk behandling. Istället bör en kvalitativ forskningsmodell utvecklas där hela människan kan integreras och studeras. Som jag visar i boken **Den inre evolutionen – vägen till hälsa** är inte "botande" liktydigt med att ett fysiskt symtom försvinner. Istället måste hela människans utveckling värderas. Hälsa handlar nämligen i hög grad om att förstärka de inre resurserna samt utveckla våra personliga egenskaper. Självförtroende, självkänsla, nyfikenhet samt en god förmåga till konfliktlösning är bara några av alla de inre egenskaper som är avgörande för att uppnå ett välmående. Läs mer på www.holisticscience.se eller beställ boken här under Litteratur.

- Den 3:e sorten av forskning är praktikforskning där patienterna själva bedömer behandlingseffektivitet. En sådan undersökning utfördes 1996 av Christie & Ward i Storbritannien med patienter som av läkare blev hänvisade till en homeopat som i sin tur var knuten till vårdcentralen.

På förhand var områden som erfarenhetsmässigt har visat sig ge bra resultat med homeopati utvalda. Det omfattade eksem, återkommande öroninflammationer hos barn, kronisk sinusit (bihåleinflammation), PMS, migrän, artrit, pollenallergi och hosta.

Patienterna fick efter behandlingen fylla i ett frågeformulär och svaren redovisas nedan i procentsatser:

Är du nöjd med den homeopatiska behandlingen?

<i>Väldigt nöjd</i>	68 %
<i>Nöjd</i>	27 %
<i>Missnöjd</i>	2 %

Hur mycket har ditt tillstånd förbättrats sedan du började behandling hos homeopat?

<i>100 % förbättring hos</i>	<i>16 % av patienterna</i>
<i>90 %</i>	<i>16 %</i>
<i>80 %</i>	<i>13 %</i>
<i>70 %</i>	<i>13 %</i>
<i>60 %</i>	<i>9 %</i>
<i>50 % eller mindre</i>	<i>18 %</i>
<i>Ingen förändring</i>	<i>16 %</i>

Har du behövt besöka läkare för ditt problem efter att du blev hänvisad till homeopat?

<i>Har inte behövt söka läkare</i>	72 %
<i>Har behövt ny kontakt med läkare</i>	27 %

Kan du tänka dig att besöka en homeopat igen?

<i>Ja</i>	97 %
<i>Nej</i>	2 %

Den involverade läkarens kommentar var följande: *”Vi önskar att ha homeopati som en del av behandlingserbjudandet därför att det kan behandla tillstånd som är vanligt förekommande, ofta kroniska och där behandlingsresultaten inte är goda med konventionell behandling. Många av tillstånden är inte livshotande och inte heller resurskrävande. Emellertid utgör de en stor del av läkarens dagliga arbetsbörda och har en stor påverkan på patientens livskvalitet.”* Undersökningen visade att läkarbesöken kunde reduceras med 70 % samt att kostnaden för läkemedel sjönk med 50 %.⁷

Som ovanstående genomgång visar finns det redan tillräckligt med forskningsresultat för att fastslå att potentierade läkemedel med största sannolikhet skapar effekter. Vad som nu krävs är att det utförs nya studier som kan verifiera tidigare positiva studier. Inom forskningen är det alltid önskvärt att flera studier inom samma område ger likartade utslag. Genom nya forskningsrön som framkom 2004 är fibromyalgi den diagnos som för närvarande har flest undersökningar med positiva resultat.⁸

Men för att utföra forskning inom homeopati i Sverige krävs en betydligt större öppenhet och acceptans från forskningssidan. Som läget är idag vågar ytterst få ansedda forskare publicera positiva resultat för homeopati. Den första forskaren som gjorde detta, den franska virologen Jacques Benveniste, blev uthängd och hånad i forskningsmedia samtidigt som han förlorade ekonomiskt stöd till sitt forskningslabb. Luc Montagnier säger idag att Benveniste hade rätt i sina forskningsresultat.

Tidigare i mänsklighetens historia har det förekommit en hård kamp innan det slutligen blev accepterat i alla läger att jorden är rund och solen är centrum för solsystemet. Homeopati har råkat hamna i en ny strid som i grunden handlar om vår verklighetsuppfattning. Existerar enbart materia eller finns det något mer som berör och påverkar oss?

Hur är det möjligt?

Homeopatin har 200 år av beprövad erfarenhet, men som jag skrev ovan finns det fortfarande ingen accepterad förklaringsmodell för hur medicinerna fungerar.

Att mediciner saknar en förklaringsmodell är dock inget unikt för homeopatiska mediciner. En genomläsning av FASS visar att det finns en mängd använda läkemedel som har ”verkningsmekanism okänd” eller att den ”antas vara” utan att detta förhindrar deras användande. ”Men de är ju vetenskapligt testade”, svarar då kritiskt tänkande naturvetare. Så frågan är hur säker den medicinska forskningen är. Visar forskningsrapporterna sanningen? Beskriver de verkligheten? Kan vi lita helt på forskningen? Några exempel på att så inte alltid är fallet refereras nedan:

- Enligt en artikel i Dagens Medicin 2007 uppgavs 30 % fler biverkningar i oberoende studier än i studier utförda av läkemedelsbolagen. ”Läkemedelsbiverkningar är betydligt ovanligare enligt studier som betalats av läkemedelsföretag, jämfört med

⁷ Christie E A, Ward A. - Report on NHS (National Health Service) practice-based homeopathy project, Analysis of effectiveness and cost of homeopathic treatment within a GP practice at St. Margaret’s Surgery, Bradford on Avon, Wilts

⁸ Bell, Lewis D A, Brooks, Schwartz, Lewis S E, Walsh, Baldwin. Improved clinical status in fibromyalgia patients treated with individualized homeopathic remedies versus placebo. Rheumatology, Vol. 43 (5) British Society for Rheumatology 2004.

undersökningar som finansierats på andra sätt. Det visar en ny analys av studier som utvärderat astmaläkemedel.”⁹

- Ett annat exempel som belyser problemet med forskning är två metaanalyser av forskningsresultat på moderna antidepressiva läkemedel. Enligt redaktionen på British Medical Journal BMJ visar meta-analyserna ”almost no benefit compared with placebo in mild to moderate depression, with slightly more benefit in severe depression but only because of less response to placebo” (nästan ingen effekt jämfört med placebo vid mild till medelsvår depression, med något högre effekt vid kraftig depression men enbart beroende på mindre effekt av placebo).^{10 11}

Med andra ord är effekten av storsäljande antidepressiva läkemedel tvivelaktig när det handlar om milda till medelsvåra depressioner. Tänkvärt eftersom de till stor del är finansierade via allmänna medel.

En jämförelse med resultaten från meta-analyserna av homeopatisk forskning visar att skillnaden mellan behandlingseffekt och placebo kan vara minst lika stark till homeopatins fördel. Trots det accepteras inte homeopatin som behandlingsmetod av Socialstyrelsen. Ett faktum som visar att grundproblemet i sig inte egentligen handlar om vad som fungerar eller inte. Istället ser det ut som om makt och prestige, pengar samt i slutänden människors verklighetsuppfattning är avgörande faktorer för fattade beslut.

Sammanfattningsvis kan konstateras att osäkerheten är stor angående området sjukdom och hälsa. Den som tvärsäkert uttalar sig om vad som kan fungera eller inte visar därmed enbart brist på antingen en högre kunskapsnivå eller sin egen etiska nivå om uttalelserna egentligen handlar om att smutskasta behandlingsmetoder som konkurrerar med läkemedelbolagens verksamhet.

Slutligen kan konstateras att även de mer insiktsfulla av svenska läkare nu börjar ifrågasätta om forskningsresultat och evidensbaserad medicin (EBM) räcker för att hjälpa sjuka människor. Från Läkartidningen är följande citat hämtat:

”Vi vill med våra åtgärder inte endast bota sjukdomar, utan vi vill också hjälpa människor att uppleva hälsa. Idag finns det många människor som är ”botade” men ändå upplever ohälsa. De söker hjälp i vården men får beskedet att det inte finns något ”fel”. Vårt mål måste vara att hjälpa dessa människor att känna välbefinnande, vilket är detsamma som förbättrad hälsa.”¹²

Problemen som läkarna beskriver i artikeln kan delvis förklaras genom att se på definitionen av hälsa. Läkare har nämligen ingen bra definition av hälsa. De har enbart en av sjukdom:

⁹ Dagens Medicin 071023, sökord läkemedelsbiverkningar

¹⁰ Kirsch I, Deacon BJ, Hudeo-Medina TB, Scobria A, Moore TJ, Johnsson BT. Initial severity and antidepressant benefits: a meta-analysis of data submitted to the Food and Drug Administration. PLoS Med. 2008;5(2):e45. Citatet är hämtat från en debattartikel i Läkartidningen nr 16 2008 volym 105.

¹¹ Mayor S. Meta-analysis shows difference between antidepressants and placebo is only significant in severe depression BMJ.2008;336-466.

¹² Nordemar R, Bullington J, Hægerstam G. Evidensbaserad medicin räcker inte! Läkartidningen 080311

”En sjukdom är ett tillstånd hos en individ som interfererar med (eller förhindrar) normalfunktionen hos något organ eller organsystem hos tillståndets bärare.”

Den definitionen innebär att sjukvården förutom att fullständigt sakna ett helhetsperspektiv dessutom inte har någon annan målsättning för sina behandlingar än att dämpa eller avlägsna fysiska symtom. En förståelse för vad som kan ske när ett helhetsperspektiv saknas är föräldrars berättelse om hur deras barn har blivit mer rastlösa och aggressiva efter att de har fått ett antal antibiotikabehandlingar. Barnens akuta symtom har avlägsnats men gradvis uppträder istället mer psykiska problem. Inom homeopatin benämns en sådan behandling ”undertryckande” och resultatet visar att en människa i ett helhetsperspektiv kan bli sjukare på ett annat plan av en medicinsk behandling.¹³ Mer om detta kan du läsa i min bok **Den inre evolutionen – vägen till hälsa**.

Den finns en stor potential inom homeopatin och under förutsättning av att utövarna får bättre utbildning och träning än vad som är fallet idag, finns det en stor möjlighet för att speciellt den holistiska homeopatin kan förbättra medborgarnas hälsa såväl psykiskt som fysiskt. Samtidigt kommer sjukvårdskostnaderna att sjunka och behovet av antibiotika minska.

¹³ Förståelsen för hur viktigt ett helhetsperspektiv är vid behandling av sjukdomar är en väl beprövad erfarenhet inom den 200 år gamla holistiskt arbetande homeopatin.